

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

2016/1315 2 HKM

DATO: / DATE:

6. oktober 2016

Høringsuttalelse til NOU 2016:4 Ny kommunelov

Statens helsetilsyn viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 6. april, med frist 6. oktober 2016.

Lovutvalget har gjort en helhetlig gjennomgang av dagens kommunelov. Formålet var å styrke det kommunale selvstyret og foreslå forbedringer for å sikre klarere og mer forutsigbare rammer for kommunenes virksomhet. Flere av forslagene berører Statens helsetilsyns rolle som overordnet faglig tilsynsmyndighet med barnevern, helse- og omsorgstjenester og sosialtjenester. Dette gjelder særlig forslagene om å styrke kommunens plikt til egenkontroll, forslagene om statlig tilsyn, samordning av tilsyn, pålegg og partsrettigheter i tilsynsprosesser.

Utvalget har prinsipielle betraktninger rundt statlig tilsyn og forholdet til kommunalt selvstyre og kommunens egenkontroll. Disse er gjennomgående i utredningen, men er særlig fremtredende i kapitlene 4, 23 og 24. Statens helsetilsyn vil først kommentere disse, og deretter uttale oss til konkrete endringsforslag.

Vår høringsuttalelse gjelder generelt for alle våre tilsynsområder med kommune-tjenester: helse- og omsorgstjenester, barnevern og sosiale tjenester.

Kommentarer til overordnede betraktninger i utredningen

Tilsyn og kommunalt selvstyre

Formålet med tilsyn er å bidra til at tjenestene fyller kravene som er satt i lovgivningen til sikkerhet og kvalitet og ivaretar tjenestemottakernes rettssikkerhet, slik at de som mottar tjenester og befolkningen for øvrig kan ha tillit til tjenestene. Det er etter vårt syn viktig at utredninger om lovreguleringen av tilsyn også har en tydelig

forankring i hva som ivaretar brukerne og deres interesser og ikke begrenses til avveininger om maktforholdet mellom stat og kommune.

Målet for utredningen er å styrke det kommunale selvstyret og utvalget har av den grunn sett på ulike forhold som begrenser kommunenes handlefrihet. Når det gjelder statsforvaltningskontroll har utvalget uttalt i kapittel 23.4:

Statsforvaltningskontrollen omfatter kontroll med at kommunenes virksomhet er innenfor lovens rammer, men den kan også omfatte kontroll med kommunenes bruk av fritt skjønn. Dette er to kvalitativt ulike kontrollformer. I den utstrekning statsforvaltningskontrollen bare omfatter kontroll av lovlighet, vil kontrollen ha likhetstrekk med andre former for ekstern kontroll. Når kontrollen også omfatter utøvelse av fritt skjønn, får den sterke likhetstrekk med kontrollinjene innad i statsforvaltningshierarkiet.

Tilsyn er kontroll av lovlighet, slik det første alternativet utvalget beskriver, og gir ikke anledning til å overprøve kommunens frie skjønn. Også som klageorgan er fylkesmannen gitt begrenset myndighet til å overprøve dette skjønnet. Begrensningene i det kommunale selvstyret er gitt i lovgivningen. Kommunene er ansvarlig for å overholde kravene uavhengig av om det føres tilsyn. Dersom summen av krav rettet mot kommunene i for stor grad begrenser deres handlefrihet vil det mest ryddige være å endre lovgivningen, ikke redusere tilsynsmyndighetenes mulighet til å håndheve vedtatte lover gjennom effektivt og målrettet tilsyn.

Utvalget er, i likhet med Statens helsetilsyn, opptatt av utfordringene med å tolke lovgivningen og peker på at det i forbindelse med tilsyn kan oppstå uenighet om forståelsen av kravene i lovgivningen. Dette gjelder særlig forståelsen av innholdet i rettslige standarder. Innenfor både barnevern-, sosial, og helse- og omsorgssektoren anvender lovgivningen rettslige standarder både når det gjelder befolkningens rettigheter og kommuners plikter. Utvalget omtaler dette i kapittel 23.4 side 294:

Lovgivningen som pålegger kommunene å utføre oppgaver med sterk nasjonal interesse, har ofte ganske vage angivelser av hva kommunene etter loven er forpliktet til. På velferdsområdet finner vi for eksempel formuleringer som «nødvendig» og «forsvarlig». Statsforvaltningen presiserer innholdet i slike forpliktelser gjennom utarbeidelse av forskrifter, tilsyn og klagesaksbehandling. Statsforvaltningskontroll med kommunene har i praksis stor betydning for fastleggelsen av kommunenes lovpålagte plikter.

Fortolkning av rettslige standarder som «forsvarlig» og «nødvendig» ligger innenfor rettsanvendelsesskjønnet. Det kan likevel være en utfordring å skille mellom rettsanvendelsesskjønnet og det som inngår i kommunens frie skjønn. Våre tilsynserfaringer tilsier imidlertid at kommunene og tilsynsmyndigheten i all hovedsak har en lik forståelse av hvor grensene for lovlighet går.

Tilsyn som siste utvei eller som en rettsikkerhetsgaranti

Utvalget uttaler i kapittel 23.4 *Statsforvaltningskontroll og kommunalt selvstyre* at staten har et overordnet ansvar for alle offentlige oppgaver og tjenester og dermed en legitim interesse av å sikre at kommunene oppfyller krav fastsatt i lov. På enkelte

områder kan derfor hensynet til innbyggernes rettssikkerhet begrunne tilsyn. Det uttales videre:

Utvalget mener likevel at statlig tilsyn ikke bør benyttes der hvor hensynet til innbyggernes rettssikkerhet kan sikres gjennom andre kontroll- eller påvirkningsordninger.

Statsforvaltningskontrollen bør etter utvalgets mening ses i lys av øvrige styringsmidler.

Statens helsetilsyn er enig i at det er summen av juridiske, pedagogiske og økonomiske virkemidler som er viktig for å ivareta innbyggernes rettssikkerhet og god kvalitet i tjenestene. Som utvalget også er inne på må det imidlertid foretas en konkret vurdering av hvordan ulike juridiske virkemidler er egnet til å ivareta rettssikkerheten. Når det gjelder for eksempel overprøving av lovligheten av ulike kommunale velferdstjenester har domstolskontroll ikke vist seg å være et effektivt vern. Også alminnelige klageordninger, som baserer seg på initiativ fra den som mottar tjenester, har vist seg å ha svakheter i forhold til personer som har problemer med å ivareta sine egne interesser. Hovedformålet med tilsyn er å føre kontroll med om befolkningen faktisk får de tjenestene de har rett til. Et viktig element er at tilsynet på bredere basis proaktivt kontrollerer om virksomhetene, som for eksempel kommunene, arbeider systematisk for å sikre forsvarlige og nødvendige tjenester til befolkningen. Tilsyn bidrar videre til at befolkningen får likeverdige tjenester uavhengig av hvor i landet de bor.

For at tilsyn skal kunne være en effektiv rettssikkerhetsgaranti, må tilsynsmyndigheten være uavhengig. Et uavhengig tilsyn sikrer tillit ved at det opptrer upartisk og kan undersøke, bedømme og følge opp ulovlige forhold uavhengig av virksomhetenes organisasjonsform, eierskap mv. Etter vår vurdering har utvalget lagt for lite vekt på hensynet til uavhengighet og behovet for tillit til både tilsynet og, indirekte, tilliten til den enkelte kommune ved at den er undergitt et uavhengig statlig tilsyn.

Tilsyn og kommunal egenkontroll og forholdet mellom bestemmelse om internkontroll i kommuneloven og særlovgivningen

Utvalget benytter begrepet «egenkontroll» om den kontrollen kommunen fører med egen virksomhet. Begrepet omfatter både administrativ kontroll (internkontroll) og folkevalgt kontroll.

I særlovgivningens regulering av kommuneplikter er det *kommunen* som er pliktsubjekt. Kommunelovens skille mellom kommunestyrets og administrasjonens ansvar er ikke relevant. Lovbestemmelsene om at kommunen må ha internkontroll i særlovgivningen skiller dermed heller ikke mellom administrativ kontroll og folkevalgt kontroll, begge deler inngår i kommunens samlede styring av egen virksomhet.

Statens helsetilsyn er enig med utvalget i at det er naturlig at det i en kommunelov stilles tydelige krav til kommunens styring og støtter derfor forslaget om egen bestemmelse om internkontroll, samtidig som vi vil peke på at *internkontroll* har ulik betydning i kommuneloven og særlovgivningen. Men Statens helsetilsyn mener, i motsetning til utvalget, at det er nødvendig å ha presiserende bestemmelser i særlovgivningen. Vi støtter derfor ikke forslaget om å gjennomgå særlovgivningen i

den hensikt å fjerne bestemmelser om internkontroll. Statens helsetilsyn vil understreke at internkontroll i særlovgivningen ivaretar særskilte krav til styring og ledelse, som sikrer at styringsaktiviteter får en faglig dimensjon for å ivareta forsvarlige tjenester.

En godt fungerende internkontroll er et viktig redskap for å sikre kommunenes innbyggere et godt og forsvarlig tjenestetilbud. Informasjon om kommunenes egne kontroller inngår allerede i dag i tilsynsmyndighetens vurdering av risiko og sårbarhet i planlegging av tilsyn, og dermed på avgjørelser om omfang, områder og tema for tilsyn.

Når det gjelder forvaltningsrevisjon har utvalget blant annet foreslått at alle kommuner skal gjennomføre intern forvaltningsrevisjon, inkludert etterlevelserevisjon, se sidene 324–325. Statens helsetilsyn mener det er veldig positivt at kommunestyret på denne måten følger opp egne beslutninger og retningslinjer og sikrer kunnskap om hvordan de fungerer i praksis. Samtidig vil Statens helsetilsyn bemerke at kommunerevisjonen har et bredt mandat. Det må dermed være realistiske forventninger til hvilken betydning dette får for den daglige driften av kommunens mange tjenester og oppgaver og for tilsynsmyndighetenes risikovurderinger.

Overordnet styring av fylkesmannens tilsyn

Utvalget drøfter Kommunal- og moderniseringsdepartementet adgang til å instruere fylkesmannen, jf. utredningens kapittel 24, side 311:

Fylkesmannen som tilsynsorgan, bør ha et visst skjønn til selv å vurdere når og hvordan det statlige tilsynet med internkontrollen skal gjennomføres utfra kjennskap til kommunene og lokale forhold. Samtidig bør imidlertid departementet og annen overordnet myndighet ha ordinær adgang til å styre fylkesmannen gjennom instruks mv. I hovedsak bør Kommunal- og moderniseringsdepartementet ha et slikt styringsansvar.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i dag det administrative etatsstyringsansvaret for fylkesmannen, i tillegg til å ha samordningsansvaret overfor de øvrige departementene som legger oppgaver til fylkesmannen. Statens helsetilsyn har sitt oppdrag som overordnet tilsynsmyndighet fra barnevernloven, helsetilsynsloven og sosialtjenesteloven. Det ligger derfor til Statens helsetilsyn å ha det overordnede faglige ansvaret for tilsynet på disse områdene, inkludert den faglige styringen med fylkesmannens tilsynsvirksomhet.

Det fremstår som uklart for oss om utvalget mener at Kommunal- og moderniseringsdepartementets instruksjonsadgang skal utvides til å omfatte tilsynsfaglige forhold som for eksempel tilsynsinnretning og tilsynsmetodikk. Det er videre uklart om utvalget mener at Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal kunne instruere fylkesmannen der andre departement har det overordnede fagansvaret. Dette mener vi strider mot gjeldende lovgivning der dette ansvaret er lagt til de ulike departementer og fagdirektorater og krever en bredere utredning. Statens helsetilsyn vil videre peke på at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede ansvaret for kommunene og deres rammevilkår. En utvidelse av departementets styring av

fylkesmannens tilsynsvirksomhet vil derfor kunne skape interessekonflikter og svekke tilliten til tilsynsmyndighetenes uavhengighet.

Forholdet mellom kommuneloven og sektorlovgivning

Statens helsetilsyn har forståelse for behovet for en mer samlet regulering av kommuneplikter og kontroll med at disse håndheves. Samtidig gir en slik tilnærming noen utfordringer det er behov for å drøfte før forslag til lovendringer fremmes. Denne utredningen tar, i likhet med tidligere utredninger om kommunepliktene, som utgangspunkt at det går et skapt og logisk skille mellom kommunepliktene og aktørpliktene.

Lovreguleringen av helse- og omsorgstjenesten består både av plikter som er lagt til bestemte forvaltningsnivå (som kommuneplikter) og aktørplikter som omfatter alle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester. Eksempler på sistnevnte er de generelle pasient- og brukerrettighetene gitt i pasient- og brukerrettighetsloven, pasientjournallov og -forskrift, forskrift om legemiddelhåndtering. Tilsyn med kommunenes helse- og omsorgstjenester vil vanligvis omfatte både kommuneplikter og aktørplikter. Denne problemstillingen ble påpekt også i forbindelse med fremleggelsen av forslag til kap 10a i kommuneloven, men kan etter vår vurdering bli forsterket ved ytterligere særregulering av det statlige tilsynet med kommunepliktene slik utvalget foreslår.

Det er videre viktig at reguleringen av tilsyn med kommunale tjenester sees i sammenheng med reguleringen av tilsyn med tjenester som ytes av øvrige aktører i samme sektor, og ikke fremstår som særskilte for kommunen. Det er etter vår vurdering uheldig at kommunene gis særrettigheter overfor tilsynsmyndighetene i forhold til statlige foretak eller private aktører. Innenfor våre tilsynsområder gjennomføres ikke sjelden felles tilsyn med ulike sektornivåer, for eksempel tilsyn med utskrivning av pasienter fra spesialisthelsetjenesten og oppfølgingen av dem i kommunene. Bestemmelser som regulerer planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsyn bør så langt som mulig være gjennomgående.

Kommentarer til enkelte lovforslag

Våre kommentarer til de enkelte bestemmelsene må ses i lys av våre kommentarer til utvalgets prinsipielle betraktninger ovenfor.

Lovforslagets kapittel 25

25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen

Vi viser til generelle merknader over. Statens helsetilsyn ser det som positivt at plikten til internkontroll er tydeliggjort i egen bestemmelse. Statens helsetilsyn støtter ikke utvalgets forslag om at bestemmelser om internkontroll i særlovgivning skal fjernes.

For det første vil internkontrollbestemmelsen i kommuneloven være overordnet slik som den er foreslått, og vil dermed ikke ha med seg særlige styringskrav som er viktige for å ivareta rettigheter og forsvarlighet på de enkelte tjenesteområdene.

Statens helsetilsyn mener for det andre at forslagens utforming kan lede til en for stor oppmerksomhet mot skriftlige rutiner på bekostning av mer faktisk styring og ledelse. Forslaget avspeiler ikke brukeres og pårørendes rett til brukarmedvirkning, heller ikke nytten som oppnås gjennom brukerfaringer. Utvalget ser også på enkelte styringskrav i

særlovgivningen som «selvsagte» og har av den grunn ikke tatt dem med. Dette gjelder for eksempel krav om kvalifisert personell, opplæring og kompetanseutvikling. Statens helsetilsyns erfaring fra tilsyn er at dette er områder hvor det stadig påvises mangler. Vi mener disse styringselementene er sentrale og at de derfor bør omtales.

Utvalget har en forventning om at en ny bestemmelse i kommuneloven vil medføre et redusert behov for statlig tilsyn. Statens helsetilsyn vil her vise til at forslaget kun er en tydeliggjøring – kommunene har allerede en plikt til internkontroll. Statens helsetilsyn kan derfor ikke se at forslaget uten videre vil medføre et redusert behov for statlig tilsyn. Vi understreker at kommunens internkontroll og statlig tilsyn er to ulike oppgaver med ulike roller og ulik organisatorisk forankring. En forbedret internkontroll vil likevel kunne ha betydning for tilsynsmyndighetens planlegging av tilsyn. Økt informasjonsflyt om kommunenes egne kontroller og resultater fra disse kan ha betydning for innretningen og omfanget av tilsynet, valg av tilsynstemaer og beslutninger om gjennomføring av tilsyn.

§ 25-2 Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om statlig tilsyn og internkontroll

Statens helsetilsyn støtter forslaget om rapportering om interne kontroller og statlig tilsyn, da dette vil kunne bidra til læring og oppmerksom om kvalitative forhold ved tjenestene.

§ 25-3 Statlig tilsyn med internkontrollen

Etter det Statens helsetilsyn kan se har ikke utvalget foreslått å oppheve bestemmelser i særlovgivningen som hjemler statlig tilsyn. Den foreslåtte bestemmelsen om statlig tilsyn med internkontrollen kommer derfor i tillegg til andre tilsynshjemler.

Fylkesmannens tilsynshjemler i særlovgivningen inkluderer på våre områder tilsyn med hvordan kommunene gjennom sin internkontroll sikrer forsvarlige tjenester.

Statens helsetilsyn savner en nærmere begrunnelse for behovet for en egen bestemmelse om statlig tilsyn med kommunenes internkontroll i ny kommunelov, og en nærmere beskrivelse av forholdet mellom den foreslåtte bestemmelsen og øvrige tilsynshjemler som omfatter tilsyn med internkontroll.

Utvalget har i utredningen i kapittel 24, side 310, uttalt at tilsynsorganene ikke skal kontrollere styringen av virksomheten eller valg av internkontrollmetoder, men holde seg til å føre kontroll med at kommunen har en systematisk internkontroll i tråd med lovens krav. Vi er enig i at tilsynet ikke skal overprøve valg av internkontrollmetoder, distinksjonen for øvrig er det vanskelig å forstå betydningen av. Vi vil bemerke at dagens internkontrollforskrifter gir virksomhetene betydelig frihet til å innrette internkontrollen etter hva de finner formålstjenlig. I § 4 i internkontrollforskriften for helse- og omsorgstjenesten fastslås det at «Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å etterleve krav fastsatt i eller i medhold av sosial- og helselovgivningen». Videre følger det av § 5 at «Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse».

Det inngår i tilsynsmyndighetens kontroll å undersøke om de styringsaktiviteter virksomheten har er tilstrekkelige for å ivareta krav og plikter i lovgivningen.

Lovforslaget kapittel 31

§ 31-4 Pålegg

Dagens bestemmelse om pålegg er videreført i § 31-4 men utvalget foreslår omfattende endringer i bruk av pålegg. Vi omtaler dette samlet under kommentaren til § 31-5.

§ 31-5 Partsrettigheter

Utvalget foreslår å styrke kommunens partsrettigheter ved at tilsynsmyndighetenes konklusjoner etter tilsyn fattes i enkeltvedtak – som pålegg. Varsel om pålegg foreslås gitt i forbindelse med utsending av utkast til rapport.

Forslaget innebærer at dagens ordning med dialogbasert oppfølging frem til et eventuelt pålegg, blir fjernet. Dette er en vesentlig endring fra dagens regulering og praksis, hvor en søker å unngå pålegg. Med forslaget vil pålegg bli gitt i et langt større omfang enn tidligere. Der pålegg er gitt, har vi innenfor våre tilsynsområder ingen ytterligere virkemidler i dag, med unntak av en mulighet til å ilegge mulkt i tilsyn med barneverntjenester, jf. barnevernloven § 6-9.

Forslaget har både fordeler og ulemper. Der tilsyn avdekker lovbrudd, er målet å få til et endringsarbeid som sikrer fremtidig etterlevelse av krav og plikter i lovgivningen. Vår erfaring er at dialogbasert oppfølging fungerer godt for å oppnå dette målet. Det er svært sjelden at tilsyn ender med vedtak om pålegg. Den dialogbaserte oppfølgingen er derfor et pedagogisk virkemiddel for å understøtte virksomhetenes eget ansvar for å drive i samsvar med lovgivningen. Det er videre vår erfaring at virksomheter oppfatter pålegg om retting som en negativ reaksjonsform som er mer belastende enn påpekning av lovbrudd i tilsynsrapporter.

Forslaget om at vedtak om pålegg skal følge en endelig tilsynsrapport hvor det påpekes lovbrudd, har ikke nødvendigvis stor praktisk betydning for innholdet i oppfølgingsarbeidet, som uansett må gjøres i etterkant av tilsyn. Forskjellen er at oppfølgingen har sitt utgangspunkt i et vedtak om pålegg og ikke bare tilsynsrapporten. Selv om det er en viss fare for at en rettsliggjøring kan gi en økning i konflikter, vil oppfølgingsarbeidet etter tilsyn fortsatt ha preg av dialog mellom tilsynsmyndighet og virksomhet. Dette vil for eksempel omhandle plan for retting og frister for opprettingsarbeidet. Forslaget endrer videre ikke på vår praksis om at tilsynsmyndigheten skal følge opp tilsyn på en måte som understøtter virksomhetens eget ansvar for å rette lovbrudd. Etter dagens praksis har ikke kommunen formelt sett klagerett på tilsynsrapportene, men først når det fattes vedtak om pålegg. Det har nok likevel vært praksis fra fylkesmennenes side å foreta en ny vurdering dersom det har kommet innsigelser. Utvalgets forslag vil gi en tydeligere partsstilling underveis i hele prosessen. Samtidig vil en rettsliggjøring redusere noe av den fleksibiliteten som ligger i dagens ordning.

Statene helsetilsyn vil peke på at forslaget medfører at andre ledd i § 31-4 må utgå. Denne delen av den tidligere bestemmelsen hører sammen med ordningen utvalget foreslår avvirket, i motsatt fall vil andre ledd kunne blokkere tilsynsmyndighetens adgang til å sende ut endelig rapport (med tilhørende pålegg). Vi antar dette neppe har vært hensikten. Også bestemmelsen som foreslås i § 31-7 andre ledd må av samme grunn tas ut. Denne drøftelsen ligger inne i virksomhetens mulighet til å respondere på utkast til rapport. Vi vil imidlertid peke på at det kan være uheldig at virksomheten på

denne måten både skal gi tilbakemelding på de faktiske opplysningene som fylkesmannen varsler at de kommer til å legge til grunn og eventuelt også føre en dialog om pålegg.

Statens helsetilsyn er usikker på om fordelene med utvalgets forslag er større enn ulempene og ber departementet ved utarbeidelsen av et eventuelt lovforslag vurdere om det kan finnes mellomløsninger som bedre kan forene de ulike hensynene.

Statens helsetilsyn vil påpeke at forslaget forutsetter at det er den tilsynsmyndigheten som gjennomfører tilsynet som også gir pålegg, i og med at pålegg skal følge endelig tilsynsrapport. En slik endring vil kreve lovendringer innenfor tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester, da det i dag er fylkesmannen som gjennomfører tilsyn, mens myndigheten til å fatte vedtak om pålegg er lagt til Statens helsetilsyn.

§ 31-6 Samordning av statlige tilsynsmyndigheter

Utvalget foreslår at fylkesmannen gis større myndighet til å samordne statlig tilsyn utover fylkesmannens egne tilsynsområder. Fylkesmannen skal kunne pålegge andre statlige tilsynsmyndigheter å tilpasse sine tilsynsaktiviteter «for å unngå at det samlede omfanget av tilsyn i den enkelte kommunen eller fylkeskommunen blir større enn det som er forsvarlig».

Dette forslaget har ikke fått full støtte av utvalget, jf. utredningens kapittel 29, side 383. Statens helsetilsyn ser det som betenkelig at ett tilsynsorgan skal gripe inn overfor andre tilsynsorgan, og mener forslaget ikke er tilstrekkelig utredet.

Vi mener videre at det ikke er hensiktsmessig i lovs form å pålegge fylkesmannen å drøfte prioritering og gjennomføring av planlagte tilsyn og tilsynsplaner med kommunene. Den rettslige betydningen av et slikt pålegg er usikker. Samhandlingen mellom fylkesmannen og kommunene er i stadig utvikling, der det gjøres erfaringer av hva som oppleves som nyttig og hva som er mindre hensiktsmessig. Vi mener denne formen for instruks heller bør komme gjennom den ordinære styringen av fylkesmannen fra overordnet myndighet.

§ 31-7 Samordning av tilsynsvirksomhet med kommuner og fylkeskommuner

Vi viser til generell omtale over. Kunnskap om virksomhetene styring, inkludert deres risiko- og sårbarhetsvurderinger og ulike former for interne evalueringer, gjennomganger og revisjoner inngår i fylkesmannens vurdering av behovet for tilsyn. Statens helsetilsyn mener det ikke er hensiktsmessig i lovs form å pålegge fylkesmannen å ta hensyn til kommunens egen kontrollvirksomhet ved prioritering og planlegging av tilsyn.

På samme måte som det er ønskelig med forenkling av lovregulering overfor kommunene, bør det utvises varsomhet med å lovpålegge tilsynsmyndighetene mer omfattende prosesser enn nødvendig, slik at tilsynsressursene kan benyttes mest mulig effektivt og til nytte for befolkningen. Forvaltningsrevisjonen i kommunene er under utvikling, men lovgiver bør være varsomme med å foregripe hvilken betydning disse vil få i planleggingen av tilsyn. Etter å ha foretatt en grovtelling fant vi at det i 2015 var ca 30 av 268 rapporter (kilde nkrf.no sine nettsider) fra kommunerevisjonene som omfattet tema innenfor de omfattende tjenestoområdene barnevern, sosiale tjenester og helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Det foreligger heller ikke kunnskap om det

er noe omfattende problem med kollisjon mellom fylkesmannens tilsyn og forvaltningsrevisjonen i kommunene.

Kommentarer til enkelte andre lovforslag

§ 8-3 Utvidet innsynsrett for folkevalgte organer. Taushetsplikt

Statens helsetilsyn mener at en utvidelse av innsyn i taushetsbelagte opplysninger må utredes nærmere.

§ 23-6 Innsyn og undersøkelser i selskaper og lignende

Statens helsetilsyn støtter forslaget om at revisor og kontrollutvalg skal ha innsyn i ekstern virksomhet som utfører tjenester for kommunen. Dette gir en tydeligere hjemmel for å sikre nødvendig informasjonsgrunnlag for å følge opp tjenester som kjøpes av virksomheter.

Med hilsen

Jo Kittelsen etter fullmakt
assisterende direktør

Hege Kristin Millerud
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandlere:

Hege Kristin Millerud, tlf. 21 52 99 89

Richard H. Knoff, tilf. 21 52 99 50